Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

ССКП Чурапчытааҕы райкомун уонна народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын органа

Хаһыат 1931 сыл алтынньы ыйтан тахсар | № 107(5307) | 1979 сыл. Балаҕан ыйын 8 күнэ СУБУОТА | Сыаната 2 харчы.

Күһүн тиэтэтэр

ССРС БСУ иһитиннэриитинэн, балаҕан ыйын 3 күнүгэр туруохтаах уонна туораахтаах-бобовай культуралар (кукурузаттан ураты) 88,3 мил. гектарга быстарыллыбыттар. Быйылгыбыт сир 84 бырыһыанын бурдуга астанна.

Дойду бүтүннүүтүн урдукан сэттэ күнүгэр бурдук 14 мил. гектарга быһыллыбыта, ол аасыбыт ыйдааҕытааҕар 2 мил. гектар [illegible] элбэх.

Кукуруза, горох, лен-долгунец ыһыллыбыт иэннэрин аҥарыттан ордуга хомуллунна. Хортуоппуйу саахарнай сүбүөкуланы хостооһун түһүйдэ.

Кыһыҥҥы культуралар 18 мил. тахса гектарга ыһыллыбыттар, күһүҥҥү хорутуу 19,7 мил. гектарга ыытылынна.

ССТА.

СҮӨҺҮНҮ УОТУУНУ — ТЭРЭЭҺИННЭЭХТИК

Эти, бастатан туран, ынах этин, өгөрөн таһаарыыны элбэтиини сүөһү иитиитин салаатыгар бастакы уочараттаах сорук быһыытынан туруорадлар. Быйыл биһиги оройуоммут совхозтара государствоҕа 2600 тонна эти сөрөтүөхтээхтэр. Ити иннинэн билиҥҥи туругунан 944 тоннаны эрэ туттарбыттар. Онтон маннан күһүн совхозтар 1400—1800 ынах сүөһүнү сөрөтүөхтээхтэр туруктаахтар. Ити, билиҥҥи турар, государственнай былааннары толорууга улахан күүс-мөҕүүйдэри үөскэтэр. Онон быйыл күһүн хас биирдии государствоҕа туттарылар сүөһү орто ыйааһынын, саамай кырата, 320 кг-на тиэрдэрбит наада.

Билиҥҥи отделениелар сүөһүнү күһүҥҥү уотууга киллэриитэ түөх даҕаны дьаһал ылылла, сүбэлэр хаанысылдыалара чуолаҥайдана илик. Аасыбыт ыйга оройуон урдунэн 10-ча улахан сүөһү туһата суох өллө. Совхозтарга уруг туттуллубут уотар площадкалары эрэ-мүөннэр, сэрэхэнтэр үлэлэр саҕалана иликтэр.

Сүөһүнү күһүҥҥү уотуу ордук көдьүүстээх дакаастаммыта ыраатта. Бу улахан оресхуоста суох оҕоһуллубут хаарчахтарга, хаххалаахтар сирдэрэ сүүһүнэн сүөһүнү аһатар, корор кыаҕы биэрэринэн ордуктаах. Ол үһүнэ суох кэмигэ хатаҕалан аһатыллыбыт сүөһүлэр, аһылык уонна үлэ оресхуотун сабаа-туран, хаһаайыстыбаҕа биллэр барыһы киллэрэр ыыла толөбүйэллэр. Онон миэстэҕэ тэйэ кыаллар ыллараһынан уотар площадкалары, хомуйуллубут куох үүнүүлээх баайыналары туһанар сорукташхыыт.

Кистэл буолбатах, аасыбыт сылларга совхозтар государствоҕа туттарыллар сүөһүнү биир алааска хаайан, аҥардас эбии аһылыкка сигэнэн дуоннаах привеһи ылбат этилэр. Быйыл ити хатылаллыа суохтаах. Бары совхозтар балаҕан ыйын 15 күнүттэн алтынньы 20 күнүгэр диэри туттарыллар сүөһүнү күһүҥҥү уотууга туруоруох тустаахтар. Ити сүөһүлэргэ минеральнай туус, эбии аһылык үтүмэахтык хаачылламахтаахтар. Уотууга турар хас биирдии сүөһү тканевай препаратынан обработкаланымахтаах. Маны тустаах специалистар, отделениелар управляющайдара күннэтэ бэрэбиэркэлиэрин уурап тэрийиэхтээхтэр.

Бостуукктар сайыҥҥы үлэлэрэ түмүктэнэр кэмэ кэлэ. Киһилэр үлэлэригэр комоову, кыһамньыны күүһүрдүөхха. Уотууга туруоруллар сүөһү контингенын быһааран, күһүҥҥү уотуу сорудахтарын тиэрдиэххэ. Маныаха, государствоҕа туттарыллар сүөһү 320-тэн тахса кг ыйааһыннаах буоларын ситиһиини иннарин өгөстөн үлэлиэххэ. Бу күннэргэ сир ахсын уотуулар сүөһүнү эрэллээх илиигэ туттарыахха. Бостууктар эппиэтинистэрин хаһааныытылларар даҕаны үрдэтиэххэ, киһилэр үлэлэригэр ирдэбилы, хонтуруолу күүһүрдүөххэ. Хас биирдии бостуук, специалист күһүҥҥү уотууну хайдах тэрийэриттэн оройуон государственнай былааннары толоруута тутулуктааҕын дириҥник өйдөөн, үрдүк таһаарыылаахтык үлэлиэхтээх.

Биллэрин курдук, быйыл совхозтарга кормокорч сапааһа арыйах. Онон миэстэҕэ хомуур кэнниттэн куох үүнээйини, баайыналары туһаныыны киэҥник сэдэхтиэххэ. Сүөһүнү күһүҥҥү уотууну тэрийии совхозтар дирекциялара, партколлар тэрийэн турар уталытыллыбат соруктара.

Ким үчүгэйдик былаанынан сүөһүнү уотууну сарылаабыт ол элбэх эбии эти ылыаҕа, бородуукс хаачыстыбатын тупсарыаҕа. Элбэх эмис эти эбиигэлэр бу суомал кыаҕы мүччү туппат ыһын үлэҕэ тэрээһиннээхтик туруннуоҕуҥ!

Бастаан иһэр бирнгэдэҕэ

Промкомбинат коллективэ пятилетка төрдүс сылын аҕыс ыйыгар 314 тыһ. солк. бородууксуйаны оҥорон былаанын 104,7 бырыһыанын толордо. Сорудаҕын — 98 бырыһыанынан кыайан, макка [illegible] бастаан иһэр.

СИМИОКТАРГА: [illegible] биригэдиирин салайааччы И. М. Хоптосов (уҥа диэки) рабочай Михаил Дьячковскийы кытары сүбэлэһэр; сирэйгэ эйэр үлэһита Иван Монастырев.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотолара

Онус пятилетка: төрдүс сыл

Квартал тиһэх ыйыгар үрдүк көдьүүһү уонна хаачыстыбаны

Ииcтэнэр массыына тирилиир

Оройуоннааҕы олох-дьаһах комбинатын уонча сыахтарыгар 120-чэ киһи үлэлиир. Киһилэр ортолоругар тустаах былааннарын аҥара толорорго дьулуһааччылар аҕыйаҕа суохтар. Ол курдук, быһааччыһайаны тигэр биригээдэ биригэдьиирэ, сельсовет депутата, наставник Елена Павловна Саввина уонтан тахса сыл устата эрэллээх суох үлэлиир. Кини сэттэ ыйга 1929 солк. кубайдааҕы тигиэхтээх былаанын 103 бырыһыанын толордо.

Бүрүүкэ тигээччилэр биригэдьиирдэрэ, комбинат комсомольскай тэрилтэтин секретара, коммунист Альбина Семеновна Захарова былаанын 11 бырыһыанын аһарда.

Атах таҥаһын тигэр, опыттаах, үлэһиттэр Акулина Петровна Фомина, Анастасия Романовна Попова сылаанынаан үлэлэрин 161, 187 бырыһыанын толортоолор, бэртээхэй көрдөрүүлэнниилэр.

Комбинат сэттэ ыйга 20 тыһыынча былааннааҕын 100 бырыһыанын толордо.

В. ПЕРМЯКОВ

Атыылаһааччылары үөрдэ-көтүтэ

Нэһилиэнньэҕэ аһы-таҥаһы тарҕатааччылар киһи наадалаахтык атыыны тутууну таба дьүөрэлээн үлэлииргэ дьулуһаллар. Ол түмүгэр бастыҥ үлэһиттэр ахсааннара үүнэр-үүнэр.

Интернат оскуола промтоварнай маҕаһыыныгар эдэр атыылааччы Клавдия Иннокентьевна Корякина атырдьах ыйдааҕы былаанын 107,8 бырыһыанын толордо.

Эмиэ ити курдук аасыбыт ыйдааҕы былааннарын Боотоого продуктовай маҕаһыынын үлэһитэ Мария Петровна Николаева 147, Үһүп Күөл маҕаһыынын атыылааччыта Александра Михайловна Дьячкова 137, Чакыртан Анастасия Константиновна Алексеева 102,5 бырыһыан толортоотулар.

«СО» корр.

Үүнүүлээх баайыналарга

Быйыл Эрилик Эристиин аатынан уонна Субурууускай аатынан совхозтар 120 гектарга хортуоппуйу ыһыттара. Билиҥҥи сыл үүнүүнү хаалааба хомуйуу саҕаланна.

Балаҕан ыйын 6 күнүгэр Эрилик Эристиин аатынан совхоз хортуоппуйун баайыналарыгар 250-ча киһи тахсыта. Киһилэри икки картофелекопатель хаайчыйар. Бэҕэһээҥи туругунан эрилектэр 15 гектар сиртэн наловойунан 126 тонна хортуоппуйу хостоотулар. Саҥа үүнүү гектартан 84-түү центнер кэлэр.

Онтон Субурууускай аатынан совхоз бөрөһө 180-ча оскуола оҕото уонна 20-ча улахан киһи хортуоппуй хомуурутар күрүөмэнниэхтээн үлэлиилэр. Киһилэр 3 гектар сиртэн 15 тонна хортуоппуйу хостоотулар. Бу совхозка гектартан 50-нуу центнер кэриҥэ үүнүү кэлэр.

Е. ЕГОРОВ

Бастакы центнердэр

Карл Маркс аатынан совхоз Болугурдааҕы отделениетин оҕуруотчуттара аасыбыт сыллардахха хаппыыста куһаҕана суох үүнүүтүн ылбыттара. Маннык быйыл ыһыылара 14 гектар. Итиниэн 580 тонна хаппыыстаны сороҕутуохтаахтаахтар.

Оҕуруотка отделение салаллатата А. И. Кузьмин салалтатынан 10 киһиниэн бастыҥнаанҥы үлэлиттэр. Сайыҥҥы хаппыыстаны оҕоттоот оскуола үөрүүтэ П. Н. Егоров салайар 50-ча оҕолоот үлэ уонна сынньалаҥ лааҕыра көрбүтэ-харайбыта. Итиччи таһынан 43 №-дээх СПТУ 10 үөрэнээччитэ үлэлиир.

Оҕуруотчуттар бу күннэргэ 6 центнер хаппыыстаны хомуйдулар.

«СО» корр.

Арктикаҕа тахсар оак

Архангельскайдааҕы муора порда Арктикаҕа таһаар ассаһынан бэттэниһиҥын биттэлэр. Хотугу муустаах океан кытылларынааҕы куораттарга уонна бөһүөлэктэргэ, кини орыыларыгар биир [illegible] ститиэтэнэн суднолар [illegible].

Арктикаҕа навигация уонна Кун [illegible] Норильскай металлургтарыгар, Ямал-Нар [illegible] геологоразведчиктарыгар, Үһүс Хотугу дойду балыксыттарыгар итиэннэ таһаарыллар тимир [illegible] тигиэхтэр. Улахан уйуутаах контейнердэр, сүөкэйэнтэнкэрдэр тракторыгыыр, үрдэммит [illegible] киллэр, массыыналар, аһылык [illegible].

СИМИОККА: Бакарица — [illegible] тиэйэр оройуон.

С. ГУБСКАЙ фотота. ССТА фотохроникета.

СОВЕТСКАЙ ТУТУУ

СЕССИЯҔА ЭМТИИР-САНИТАРНАЙ ҮЛЭ

Бахсы—оройуон биир кырым нэһилиэгэ. Манна врачебнай участак, фельдшерскай-акушерскай пуун кордобулгэ толору эпниэттиир балалаахтар, аҕал үөрэхтээх специалистардыан хааччылан, нэһилиэнньэ өртөтүгар эмтиир, профилактическай үлэлэри былааннаахтык ыытаннар. Ордук быйыл Оҕо сыла буолар сибээстээн кыраччааннарга аналлаах үлэлэр ыытылыннылар.

Ол эрэҕэри эмтиир-чэбдигирдэр үлэлэри ыытымта билигин да кэтүтүүлэр таһаарылаллар. Ордук ирээһырдар-чэбдигирдэр үлэ кордобугэ элиэттэбэт. Нэһилиэнньэлээх пуунар санитарнай турукгарын тупсарыыга быһаарыылаах дьаһаллар ылыллыбаттар. Нэһилиэнньэ бүттүүнүн хабан доруобуйаны бэрэбиэркэлээһин, эрдэттэн сэрэтэр үлэлэри тэрийии кыаллыбакка, быар ыарыытын түбэлтэлэрэ тахсыталлыыллар. Эмтэнии кэнниттэн салгыы доруобуйаны чэ лүгэр түһэриигэ, харыстаныыга ойдөтөр үлэ ыытыллыбат. Ыарыһахтаах дьиэ кэргэттэри доруобуйаларын кэтээн көрүү, сэрэтэр үлэлэр ситэтэ суох ыытыллаллар. Ыгы уонна куоскаҥы иттии бэрээдэгэ тутуһуллубат.

Бу туһунан сотору таарыта сельскэй Совет XIV сессиятыгар нэһилиэнньэни медицинскэй хааччыйыыны тупсарыы соруктарын туһунан врачебнай участак сэбиэдиссэйэ В. Н. Копырина дакылаатыгар кэпсиэтилиннэ.

Дакылааты дьүүллэһиигэ депутат С. С. Новгородцев бэйэтин этиитигэр аһал миэстэлэр чуолкай даммаккалар сорох фермаларга боҕу-сыаһы түбэһиэх тоҕоллорун, сэрэхтэр кирдээхтик туттан олоролларун кириитикэлээтэ уонна бу үлэҕэ эмп тэриллэрэ быһычыы оробоолоро наадалаһы бэлиэтээтэ.

Оттон орто оскуола директора депутат В. Г. Слепцова оскуола оҕолорун, интернатчиктар доруобуйаларын кэтээн көрүүнү күүһүрдэргэ, үөрэнээччилэргэ медицинскэй билиини тарҕатыыга, сүбэлэри-амалары кэпсэтиигэ, сабиэһэй оҕуруот астарыгар, хортуоппуйунан хааччыйыыны тупсарыыга туруорус та.

Кэпсэтиигэ тыл этит М. Д. Шестряков, Ф. И. Гоголев, Г. А. Аммосова уо. д. а. нэһилиэнньэни медицинскэй көрүүнү күүһүрдэргэ, санитарнай-чэбдигирдэр үлэлэри тупсарарга, ыарыылар тарҕаныыларын биричиинэлэрин быһааран кэмигэр тохтотор уталытыллыбат дьаһаллары ыларга сельсовет исполкома, активистар көмө оҥороллорун эрдэх этиилэри киллэрдилэр.

Сессия дьүүллэһиллибит боппуруоска туһааннаах быһаарыыны ылыыста.

С. НИКОЛАЕВ.

Кыстыкка бэлэми күүһүрдүөххэ

Болтоого сельскэй Советын сессиятыгар общественнай сүөһү кыстыгар бэлэмин туругун туһунан отделение управляющайа депутат Н. А. Посельскай уонна от үлэтигэр тэрийбит депутатскай пост үлэтин туһунан пост салайааччыта депутат К. Д. Павлуцкай информациялара истилиннэ.

Кэпсэтиигэ тыл эппит народнай депутаттар уонна ыҥырыылаахтар сүрүн болҕомтолорун кыстыкка бэлэмнэниигэ, общественнай сүөһү аһылыгын соҕотуоҥкалааһыныгар таһаарылыыбыт итэҕэстэргэ туһаайдылар.

Депутат А. А. Новгородов Харбала арҕаа хотонугар өрөмүөн сааланна кыгин, тутуу звенотун рабочайдара тэрээһин моллоҕуттэн ааныы үлэлээбэттэрин, кыстыкка бэлэмнэниигэ общественность маассабай тахсыытын тэрийэр наадатын тоҕоҕолоон бэлиэтээтэ.

Ветеринарнай врач Ю. П. Ксенофонтов Кыпдал хотонун тутуу бытаарбытын, онно үлэлиэхтээх ычаттар олорор, үлэлиир усулуобуйаларын тэрийиигэ күттүөннээх үлэ барбатын кириитикэлээтэ. Ыаныыһыт, депутат Т. Ф. Михайлова күһүүҥҥү скабиилэр туһанар сайылыктар улахаҥнык тымныйан олорорго усулуобуйа суох буолбутун ыйан туран, кыстыкка киирэрин түргэтэтэргэ этта.

Үгүс депутаттар оттооһуну тэрийиигэ баар итэҕэстэри туоратыыга депутатскай пост ситэтэ суох үлэлээбитин ыйдылар, сүөһү аһылыгын соҕотуоҥкалааһын графигар кииририигэ соруктары туруордулар.

«СО» корр.

ЫБСЛКС райкомугар ●

БАСТЫҤ КОЛЛЕКТИВТАР

ЫБСЛКС райкомун бюрота балаҕан ыйын 1 күнүнээҕи түмүгүнэн маннык салайааччылардаах комсомольскай-ычат звенолары общественнай сүөһү аһылыгын бэлэмнээһиҥҥэ социалистическай куоталаһыы кыайыылаахтарынан аахта.

КЭЛИМ МЕХАНИЗАЦИЯЛААХ ЗВЕНОЛАРГА

Дорогунов П. И. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 570 тонна оту кэбиспитин иһин.

Барашков И. И. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 170 тонна оту кэбиспитин иһин.

Захаров Н. С. (Субуруускай аатынан совхозтан) 130 тоннаны кэбиспитин иһин.

СИТЭТЭ СУОХ МЕХАНИЗАЦИЯЛААХТАРГА

Федоров Н. Г. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 150 тонна оту кэбиспитин иһин.

Гермогенов К. Д. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 330 тонна оту кэбиспитин иһин.

Кондратьев Н. Г. (Эрилик Эристиин аатынан совхозтан) 310 тонна оту кэбиспитин иһин.

КӨЛӨ-ИЛИИ ЗВЕНОЛАРЫГАР

Селалищев В. П. (Субуруускай аатынан совхозтан) 280 тонна оту кэбиспитин иһин.

Гермогенов Д. И. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 170 тонна оту кэбиспитин иһин.

Дьячковскай И. И. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 259 тонна оту кэбиспитин иһин.

ИЛИИ ЗВЕНОЛАРЫГАР

Хоютанов М. М. (Субуруускай аатынан совхозтан) 121 тонна оту кэбиспитин иһин.

Копырин К. И. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 140 тонна оту кэбиспитин иһин.

Мохначевскай А. А. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 130,4 тонна оту кэбиспитин иһин.

АВМ ЗВЕНОЛАРЫГАР

Кардашевскай Г. П. (Карл Маркс аатынан совхозтан) 210 тонна от мэккэтин бэлэмнээбитин иһин.

Сарсын—Танкистар күннэрэ

В. Викторов художник плаката. «Плакат» издательство.

ССТА фотохрониката.

КУОТАЛАҺАР ОРОЙУОННАРБЫТЫГАР

Алексеевскайга

БАСТЫҤ ЗВЕНО

«Таатта» совхоз Чэрчөөхтөөбү отделениетын И. И. Аржаков звеньевойдаах 12 киһилээх илиинэн оттуур звенота совхозка бастакыларттан биирдэстэринэн ходуһаҕа киирбитэ. Звено чилиэннэрэ оттооһун биллиһиктаах кэмин хас күнүн ахсын үлэ үрдүк оҥорумтуотун ситиһэргэ, сезон устата 275 тонна оту соҕотуоппалыырга соруктаммыттара.

Звено ходуһа үүтүн түһэриигэ үгүстүк үлэлээтэ. Үлэ режимэ, оттооһун технологията хаһыйааабакка тутуһуллар. Оттоммут от хааллардыбакка тута кэбиһиллиэр. Үлэни таба аттаран, звено туруорунут сорутун толорорго кыахтара үөскээтиннэ. Бу күннэрдээҕи туругунан 175 тонна оту кэбиһэн, графигын 125,7 бырыһыан толордо, хас биирдии отчутугар 14,5 тонна оттонно.

М. АРХИПОВ.

Дьохсоҕоҥҥо сүүһүнэн ынах сүөһү кыстыыр хотонноруп өрөмүөннээһиҥгэ уонна саҥардыыга быйыл сайын В. С. Попов салайааччылаах 8 киһилээх звено бастайааннай үлэлиир.

Киһилэр сааскытын сайылык фермалар олорор дьиэлэрин уонна титииктэрин өрөмүөннэрин ыыппыттара. Болуотунньуктара билигин «Сылгыһыт» кыстык ферматын хотонун муостатын уларыталлар. Итии үлэ бу күннэргэ бүтэр. Ол кэнниттэн хотон үрдүн саҥа маһынан оҥоруохтара.

КЫСТЫК БЭЛЭМИГЭР

Улахан хотонноо сүөһү кыстыкка киириитигэр сүүһүнэн бэлэмнэр.

М. МАМИН.

«Коммунист» хаһыаттан.

Аммаҕа

ӨССӨ 100 ТОННАНЫ

Строд аатынан совхоз Сулҕаччытааҕы отделениетын отчуттара общественнай сүөһү аһылыгын бэлэмнээһиҥҥэ хомуур саҕаланыаҕыттан оройуоҥҥа инникилэрин биэрбэттилэр.

Коммунист Вячеслав Никитич Неустроев салайар 12 киһилээх звенота быйылгы өгө саныыгга хаһаанытытааҕар даҕаны элгэм оту оттоото. Киин салайар көлө-илии звенота отделениетыгар 250 тонна общественнай сүөһү бастыҥ хааччыстыбалаах аһылыгын быйылгы сезоҥҥа хааччыйыахтааҕын, атырдьах ыйын 19 күнүгэр толорбута. Звено чилиэннэрэ бэйэлэрин кыахтарын толору ааҕынан өссүөнтэ күһүн быһыллаах хочолоруттан өссө 100 тоннаны оттуурга эбии эбэһээтэлистибэ ылыннылар.

П. ПАВЛОВ.

КЫҺАМНЬЫ ТУОҺУТА

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство кинематография курдук дьоҥҥо ыкса тиийимтиэ искусствоны сайыннарыыга улахан болҕомтолорун уураллар. Ити сыыллкай туоһутунан билиги оройуоммутугар ааспыт сыл олунньу 1 күнүттэн ыла үлэлиир «Амма» кинотеатр буолар. 300 миэстэлээх кинотеатр кэрэ-куоҥ фойелаах билиэт атыылыыр миэстэлэрдээх, мастарыскыайдаах. Кинобулкабытыгар оройуоҥҥа хаһан да суох КПК-23 маркалаах үс киноустановкалар туруоруллубуттара.

Онон ханнык баҕарар кээмэйдээх киинэни көрдөрөр кыахтаннныбыт.

Фильми көрдөрөр дьиэ уот, тэрил үчүгэй буолаһына, киинэни көрөөччүлэр дьиҥ-чахчы сынньанан бараллара өйдөнөр.

С. БОРИСОВ.

«Амма» кинотеатр директора.

УОНУНАН АҺАРДЫЛАР

Аммос Иванович Семенов старшайдаах биир МТЗ-52 трактордаах промкомбинат звенота быйыл сайын Абаҕа нэһилиэгин Лыба үрэҕэр олохсуйан оттоото. Киһилэр 30 тонна былааннаахтарын оннугар 40 тоннаны кэбиһэннэр Абаҕа отделениетыгар туттардылар. Бу күннэргэ предприятие биирдиилээн рабочайдара итиии таһынан үстүү центнер эбии сору. дахтаахтарын пуунарга туттаран эрэллэр.

Е. АНИСИМОВ.

«Коммунизм тутуутугар» хаһыаттан.

Агитатордарга, политинформатордарга көмө

СОВХОЗТАР СҮӨҺҮ ИИТИИТИГЭР 1979 СЫЛ БАЛАҔАН ЫЙЫН 1 КҮНҮНЭЭҔИ

Совхозтар	Эт оҥоһуута (центнер) тыыннаах ыйааһынынан: 8 ыйдаах былаан	Туолла	%	1978 с. ±	Үүт валовой ыама (центнер): Аҕыс ыйдааҕы былаан	Туолла	%	1978 с. ±	Биир фуражнай ынахтан ыама (кг): Аҕыс ыйдааҕы былаан	Туолла	1978 с. ±	Үүтү государствоҕа атыылааһын (центнер): Аҕыс ыйдааҕы былаан	Туолла	%	1978 с. ±	Эти государствоҕа атыылааһын (центнер): Аҕыс ыйдаах былаан	Туолла	%	1978 с. ±
К. Маркс	3150	3106	98,6	+863	26020	20162	77,5	—6986	1045	813	—227	20350	15931	78,3	—4699	3150	3115	98,9	+967
Субуруускай	1500	1727	115,1	+442	10970	8687	79,2	—617	876	700	—154	8220	6867	83,5	[illegible]133	1500	1783	118,9	+206
Э. Эристиин	2600	3104	119,4	+1186	24640	21872	88,8	—2892	1332	1119	—204	18720	16381	87,5	—2037	2600	3113	119,7	+1182
„Чурапчы"	1350	1736	128,6	+785	12970	9179	70,8	—1438	878	616	—64	9810	6288	64,1	—1702	1350	1431	106,0	+308
Ор. үрдүнэн	8600	9673	112,6	3276	74600	59900	80,3	—11953	1056	836	—172	57100	45467	79,6	—8305	8600	9442	109,8	2663

ҮҮТТҮГЭННЭЭХ МЭЧЧИРЭҤҤЭ ҮКТЭНЭН ТУРАН

◆ Нэдиэлэ түмүктэрэ үөрдүбэттэр. ◆ Бастыҥнар үүтү курулаччы ыыллар. ◆ Эн маяк оҥостор киһиҥ.

КИМ ТӨҺӨ ҮҮТҮ ЫЫРЫЙ?

АТЫРДЬАХ ЫЙЫН 28— БАЛАҔАН ЫЙЫН 3 КҮННЭРИГЭР (ЦЕНТНЕР)

Совхозтар, отделениелар	Валовойунан ыаҥ	Государствоҕа туттарыыныга
Карл Маркс	**922**	**715**
Одьулуун	259	251
Болугур	234	231
Мугудай	246	232
Бахсы	182	—
Субуруускай	**422**	**385**
Хатылы	86	77
Болтоҥо	168	154
Соловьев	168	154
Эрилик Эристиин	**888**	**862**
Хоптоҕо	237	233
Хадаар	217	209
Хайахсыт	224	217
Чакыр	210	203
«Чурапчы»	**399**	**399**
Сылан	161	161
Арылаах	133	133
Килэҥки	105	105
Оройуон үрдүнэн	**2634**	**2361**

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

ОРОЙУОН совхозтара 2361 центнери государствоҕа туттардылар. Ити аасапыт нэдиэлэҕэ валовойунан 2634 центнер үүтү ыаталар, онтон күннэригэр ыаммыт үүттэн 205 центнеринэн кыра. Государствоҕа туттарыы аасапыт нэдиэлэҕэ эмиэ 257 центнеринэн аччатыллыына. Карл Маркс аатынан, «Чурапчы» уонна Эрилик Эристиин аатынан совхозтар аасапыт нэдиэлэҕэ үүтү валовойунан ыаһын даҕаны, государствоҕа туттарыы өттүнэн даҕаны көрдөрүүлэрин улахаттыыр таҥнары түһэрдилэр. Карл Маркс аатынан совхоз ити кэм устата 71, Эрилик Эристиин аатынан совхоз 28, «Чурапчы» совхоз 84 центнеринэн аҕыйах үүтү ыатылар. Государствоҕа туттарыы бары совхозтарга эмиэ сыыра-сүөх кыра.

Аасапыт нэдиэлэҕэ «Чурапчы» совхоз Сылан отделениета күннэ биирдии фуражнай ынахтан 2,9 эрэ кг үүтү ыата. Ити оройуон үрдүнэн саамай намыһах көрдөрүү. Килэҥки уонна Арылаах отделениеларын биирдии фуражнай ынахтан ыаһыннара көрдөрүүлэрэ эмиэ итинтэн ордуга суох. Күннэ Эрилик Эристиин аатынан совхоз Хайахсыттааҕы отделениета фуражнай ынаҕын ахсыттан 7,1 кг, Карл Маркс аатынан совхоз Болугурдааҕы, Одьулууннааҕы отделениелара 6-лыы кг үүтү ыан, оройуоҥҥа бастыҥ көрдөрүүлэннилэр. Оройуон үрдүнэн аасапыт сэттэ хонукка фуражнай ынах ахсыттан 6,3 кг үүт ыанна. Ити көрдөрүүгэ Мугудай, Бахсы, Хатылы, Болтоҥо, Соловьев отделениелара тиийбэтилэр.

Көстөрүн курдук, төһө эмэ мэччирэҥ баарын үрдүнэн ииэстэҕэ үүт ыһан оҕсуһуу сөптөөх түк тэрийиллибэтэҕин түмүгэр оройуон биир да хаһаайыстыбата бэлиэтэммит кирбиитин кыайан ылбата. Мэччирэҥ ыйдарынан үүтү ыаһынна ылыммыт эбэһээтэлистибэлэрэ толлор кыттаhанна.

Үүт табаарыныһа, син урукку курдук, намыһах. Араҥ «Чурапчы» совхоз эрэ ыабыт үүтүн 100 бырыһыан государствоҕа туттарда. Табаҕаттан көстөрүнэн, Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытааҕы отделениета аасапыт нэдиэлэҕэ биир да кг үүтү государствоҕа туттарбата. Үүт табаарыныһа Субуруускай аатынан совхоз Хатылытааҕы, Болтоҥотооҕу, Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдааҕы, Эрилик Эристиин аатынан совхоз Хоптоҕотооҕу, Хадаардааҕы отделениеларыгар эмиэ намыһах.

Билиҥҥи мэччирэҥ үөрдүс ыйа саҕаланна. Отгомнут хобдукаарга кэнчээри бөҕө эрэ аста. Ону мүнүтүүрдук туһанан отордооһуну тэрийиэххэ, сир ахсын үүт ыамын үрдэтэр быһаарыылаах дьайыылары олохтуохха.

Миэстэҕэ комбикорма буккуйан сүөһүгэ АВМ мээккэтин эбии аһылык быһыытынан бэлэмнээн сиэтиини тэрийиэххэ.

Совхозтар, отделениелар салайааччылара, туһааннаах специалистар күн сайын тиһэх ыйыгар өлгөм үүтү ыыр киһи бары күүстэрин түмээхлэрэ эрэйиллэр.

ИННИКИ — СИРИ-ХОЛЛОҔОСТОР

Эрилик Эристиин аатынан совхоз сыл аҕыс ыйыгар 21872 центнер үүтү валовойунан ыан, былааннааҕы сорудаҕын боара-суоҕа 83,8 эрэ бырыһыан толордо. Ити аасапыт сыл түһааннаах кэмигэр ыаммыт үүттээҕэр 205 центнеринэн аччаатый. Совхоз үүтү государствоҕа туттарыы былаанын эмиэ ыраахыан толорбокко иһэр. Аҕыс ый түмүгүнэн эриликтэр 16381 центнер үүтү соҕотуопкалаатылар.

Совхоз үүтүс фермалара бэлиэтэммит кирбиилэрин ылбатылар. Атырдьах ыйын түмүгүнэн эрэлий үчүгэй көрдөрүүнү Татьяна Николаевна Ксенофонтова старшайдаах Сири-Холлоҕостор ситистилэр. Кинилэр аасапыт ыйга валовойунан 28419 кг үүтү ыатылар. Оттон ферма сыл аҕыс ыйыгар көрдөрүүтэ — 157806 килограмм.

Ыанньыксыттар социалистическай куоталаһыыларыгар биирдии фуражнай ынахтан 2085-тии кг үүтү ыабыт ферма старшайа бастыҥ көрдөрүүлэннэ. Ол эрэйи киһи атырдьах ыйыгар бэлиэтэммит кирбиитин ылбаҕа ылбата. Оттон оройуон биллиилээх ыанньыксыта Елена Никитична Григорьева сыл аҕыс ыйыгар фуражнай ынаҕын ахсыттан 1984-түү кг үүтү ыан, былааннаах сорудаҕын 90-нуу кг-нан куоһарда. Кини дьүөгэтэ орто оскуола кэнниттэн производствоҕа баҕа өттүнэн үлэлии тахсыбыт Арина Егорова фуражнай ынаҕын ахсыттан 1638-тыы кг үүтү ыан, сорудаҕын 166-лыы кг-нан аһарда.

Аасапыт ыйга балачча таһаарыылаахтык Чакыр отделениетын Маратааҕы фермата үлэлээтэ. Киниләр сыл аҕыс ыйыгар фуражнай ынахтарын ахсыттан 1300 кг үрүҥ илгэни ылан, былааннарын аһары толордулар.

Биллэрин курдук, былыр Чакыр отделениетын Хара Хомустаах уонна Хайахсыт Балыттымалар фермалара сырэй куоталаһыыга киирсэн үлэлииллэр. Мэччирэҥ иккис ыйын түмүгүнэн иннилэр хайахсыттар тахсыбыт буоллахтарына, атырдьах ыйыгар Хара Хомустаахтар инники түстүлэр. Кинилэр биирдии фуражнай ынахтарыттан сыл аҕыс ыйыгар 1279-түү кг ыатылар. Оттон Балыттымалар биирдии фуражнай ынахтан ыаһыннара көрдөрүүлэрэ — 1253-түү кг.

«СО» корр.

ЭДЭРДЭР ХОЛОБУР КӨРДӨРӨЛЛӨР

Карл Маркс аатынан совхоз Одьулууннааҕы отделениетын ыанньыксыттарын социалистическай куоталаһыыларын атырдьах ыйынааҕы түмүктэрэ таһаарылынна.

Онно валовойунан ый устата 31843 кг үүтү ыабыт Хараандыйа ферматын коллектива бастыҥ көрдөрүүлэннэ. Иккиһи Таатта Чараҥын фермата таҕыста. Кинилэр ый устата валовойунан 30484 кг үүтү ыатылар.

Хараандыйа ферматын коллектива хос биирдии фуражнай ынах ахсыттан атырдьах ыйыгар 248-тыы кг үүтү ыата. Биирдиилээн ыанньыксыттар куоталаһыыларыгар бастаабыт маннан үлэлиир Ульяна Яковлева мэччирэҥ үһүс ыйыгар фуражнай ынаҕын ахсыттан 296-лыы кг үрүҥ илгэни ыырга ылыммыт социалистическай эбэһээтэлистибэтин 61-дии килограмынан куоһарда. Оттон кини дьүөгэтэ орто оскуоланы бүтэрэн баран производствоҕа баҕа өттүнэн үлэлии тахсыбыт Дария Сидалищева фуражнай ынаҕын ахсыттан 260-нуу кг үүтү ыан, сорудаҕын 41-дии килограмынан аһарда. Светлана Артемьева биирдии ынахтан ыаһынна көрдөрүүтэ 287 кг-ҥа тиийдэ.

Оттон Тамах ферматын эдэр ыанньыксыта Фекла Колесова биирдии фуражнай ынаҕыттан аасапыт ыйга 234-түү кг үрүҥ илгэни ылан, былаанын 34 кг-нан куоһарда.

Е. ЕГОРОВ.

Ханна баҕарар курдук, Эрилик Эристиин аатынан совхозка ыччат — төһүү күүс. Сылый ахсын бу совхоз түөрт отделениетыгар Хайахсыт, Дириҥ орто оскуолаларын бүтэрбит ыччаттар тутуспутунан фермаларга ыанньыксыттыы тахсаллар. Оттон онно кинилэри ыанньыксыт ыыыдыр идэтин бары кистэлэҥнэрин быһылаабыт ыччат наставниктара көрсөллөр. Ийэлии истиҥ кыһамньыларынан ыччаты үлэ үөһүгэр сирдииллэр.

Совхозка биир оннук киһинэн үрүҥ ыйга күрээр эр кэмигэ үлэлээбит Анна Андреевна Сидорова буолар. Кини Хоптоҕо отделениетын Бырылтааҕы ферматыгар ыччат наставнигынан үтүө суобастаахтык үлэлиир. Анна Андреевна:

— Фермабытыгар алтыабыт. Бостуугунан К. К. Тарасов, оператордуунан Р. З. Наумов үтүө суобастаахтык үлэлииллэр. Аасапыт ыйга көрдөрүүбүт төһө даҕаны үчүгэйэ суоҕун иһин, мантан кыһыҥ үүт ыамын таҥнары түһэрбэт иһин бары күүспүтүн-кыахпытын ууран үлэлиибит, — диир.

СНИМОККА: ыччат наставнига А. А. Сидорова.

И. ЛЕБЕДЕВ фотота.

БУРДУГУ ХААЧЫСТЫБАЛААХТЫК ХОМУЙУОХХА

Специалист сүбэтэ

Бурдук хомуурутар быйыл күһүн уустук балаһыанньа үөскээтэ. Ардахтаах сөрүүн күннэр туоралаахтаах культуралар буһуулларын бытаардылар. Онуоха эбии кэнчээри үүнүүтэ, бурдук сытыыта хомуурга эбии мараххаттары үөскэтэр.

Бу усулуобуйаҕа аҕардас араарап эрэ хомуйары тутуһуу сөччө табыгаһа суох буолуо. Бу ыйма төһө да үчүгэйин иһин, ардахтаҕына охсуллубут бурдук субурҕаҕа сытан ланнба куурбат, өссө араскы тардыан сөп.

Араарап хомуйар ньыма биэс-алта күнтэн итэҕэһэ суох кураан күүтүллэр эрэ буолладына туттуллуон сөп. Охсуу кэнниттэн субурҕаҕа сытар бурдук түөрт-биэс күн иһинэн хомуллан астаныахтаах. Итиниэхэ бурдугу оҕустарын кэмин сөпкө быһаарар улахан суолталаах. Сэлиэһинэйи 35 бырыһыаныттан итэҕэһэ суоҕа ситэ буспут эрэ буолладына оҕустарыыныы саҕалыахха сөп. Оттон дьэһимиэни 20, эбиэһи 30 бырыһыаныттан итэҕэһэ суоҕа ситэ буспут буолладына.

Кураан күн бурдук түргэнник куурар. Оччоҕо бурдук 90-95 бырыһыана ситэ буспут буолладына утары комбайынан астатыахха сөп.

Быйыл ардахтаах буолан бурдук сытыыта элбэх. Ону быстарыыта бурдук төһө хойуутуттан, төбөтө сыппытыттан көрөн комбайн хотуурун намтатан, кинилэр мотовилатын салбахтарын чуталатан, сөп түбэһэр сыга уларытан бэрэр ыаадалаах.

Агрономнар улахан болҕомтону сиэмэ участоктарын хомуйууга уурулуохтаахтар. Маннык участоктарга хомууру бэрэбиэрэкэлиирга ылыллыбыт түүтэҕи анализтаан, комбайны үчүгэйдик ыраастаан эрэ баран саҕалыахха наада. Хомуур бириэмэтигэр сиикэй туорах ньыҕаллан, оттон хата буспут туорах үлтүрүйэн эспиннэрэ тахсаччы. Итини мотовилыбай барабаан эргиирин аҕыйатан туорах алдьанарын кыччатыахха сөп. Сэлиэһинэйи, дьэһимиэни кыһыгы оруобу астаныыга 800-900 эргиирга диэри, оттон эбиэһэ — 400-500-кэ диэри кыччатыллыахтаах.

Үчүгэй хаачыстыбалаах сиэмэни ыларга бурдугу ыраастыыр, куурдар массыыналары кэмигэр бэлэмниир улахан оруоллаах. Комбайнтан тока кэлэр бурдук бөхтөөх-сыыстаах, атын үүнээйи сиэмэтэ булкуллубах буолааччы. Ону тутатына ОПВ-20 уонна ОПЕ-20, онтон да атын массыыналарынан ыраастаан иһиллиэхтээх.

Сиикэй бурдугу кылгас да бириэмэҕэ сиргэ кутан сытыардахха үҥэр дьоруурун сүтэриэн сөп. Онон сиикэй бурдугу СЗС-8, СЗШ-16 тиһиттэх массыыналарынан 15-16 бырыһыаҥҥа диэри куурдуллуохтаах. Сиэмэни куурдарга бэркэ сэрэхэн, 45 кыраадыстан үрдээппэккэ сылытыллыахтаах, оттон үрдэрэн куурдарга салгыны температурата 70 кыраадыстан ордуо суохтаах.

Сиикэй бурдук күнкүйбэтин ааалатыгар сылытыллыбыт салгынынан үрдэрэн вентиляциялыахтаах. Үрдэрэр салгыны ВПГ-400 уонна ВПТ-600 теплогенератордарынан сылытыллыахтаах.

Итинник ньымаларынан сиэмэ бурдугун барытын кыайан куурдубат түбэлтэтигэр күн көрдөҕүнэ аһаҕас асфальтаммыт площадкаларга куурдуохха сөп. Онно халыҥыттан көрөн лаппаакылаан биэрдэххэ күнүнэ 2-5 бырыһыан куурар. Бурдугу бүтэйниктээхтик ОС-4,5, ОСМ-3 У уонна да атын массыыналарынан ыраастыыллар. Итиннэҕэ бурдук суордуттан көрөн сиидэлэрин уларытан биэрилиэхтээх. Ыраастыыр массыыналары сөптөөхтүк оҥорон үлэлэттэххэ сиэмэ бурдугун икки төгүл ыраастаан кондициятыгар тиһэрин ситиһиэххэ сөп. Хаһаайыстыбаларга араас тиилтээх ыраастыыр массыыналар тоторү баар буоллахтарына бурдугу тохтоппокко субуруччу ыраастыыр барыстаах.

П. ВАСИЛЬЕВ,
ТХССИЧИ старшай научнай үлэһитэ, тыа хаһаайыстыбаннай наука кандидата.

КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Ынах төрөөтө 1978 с.	Ынах төрөөтө 1979 с.	Ынах сүөһү алүүтэ 1978 с.	Ынах сүөһү алүүтэ 1979 с.	Ол иһигэр ыырэй 1978 с.	Ол иһигэр ыырэй 1979 с.	Ынаҕы иск. сиэмэлээһин График	Ынаҕы иск. сиэмэлээһин Туолла
2154	1642	209	539	95	207	1629	1240
784	872	238	261	97	140	635	580
1675	1458	130	219	49	122	1267	1021
1177	978	335	364	175	170	905	871
5790	**4950**	**912**	**1383**	**416**	**639**	**4436**	**3712**

Государственнай статистика оройуоннааҕы инспектурата.

„МИЧИЛ“
Субуота оструолун тула

Антологияҕа — олоҥхо

Сотору тааҕыта Ленинградка «ССРС норуоттарын героическай эпостара» диэн 700 страницалаах дьоҕуннаах антология бэчээттэнэн тахсыта. Бу фольклор улуу памятниктарыгар бэчээттэммит кинигэтигэр киирии тылы филологическай наука доктора Б. Н. Путилов суруйбут. Антологияҕа саха олоҥхолоруттан П. А. Ойуунускай суруйбут «Дьулуруйар Ньургун Боотура» киллэриллибит. Онно Владимир Державин хайыы-үйэ кинигиник тэрҕаммыт, бииһирэммит тылбааһыттан быһа тардыылар бэриллибиттэр.

Саха олоҥхото маннык антологияҕа бэчээттэниитэ — дьоҕуннаах событие.

З. АФАНАСЬЕВА,
искусствовед.

ОПЫТНАЙ ХАҺААЙЫСТЫБАҔА

Казахстанна верблюды иитии — сүөһү иитиитин үгэс буолбут салааларыттан биирдэстэрэ. Үрүт пустыня үүтэ срок усулуобуйатыгар верблюд транспорт сүрүн средствотынан буолара. Билигин киниэ этин, түүтүн, үүтүн биэрээччи быһыытынан көрүллэр. Республика хаһаайыстыбаларга 120 тыһ. верблюдтаахтар. Промышленнай төрүккэ олоҕуран верблюды иитэр сэгэ государственнай фермалар тэриллэллэр. Кинилэр шубаты — верблюд кымыһоруллубут үүтүн — бэлэмниир иналлаахтар. Итиэ уттээх үтаҕы оҥорууну элбэтиннэрэргэ медиктэр сүбэлээбиттэрэ. Чинчийиилэр шубат иҥэмтэлээх веществоларынан баайын, быһыты антагониһын үрдүкэн эмп буолар кыаҕыстыбалаабытын көрдөрбүттэрэ.

СНИМОККА: верблюду көрөөччүлэр оҕолоро сайынны сынньалаҥнарыгар верблюд оҕолорун көрөргө төрөппүттэригэр көмөлөһөллөр.

Г. ПОПОВ фотота, **ССТА** фотохрониката.

ЛИТЕРАТУРНАЙ МУННУК

П. БОРИСОВ.

Дьиэлэри дьэндэттим

Сүгэбин бурууста̄н,
Сүһүөхпүн булунан,
Суол тиитин суорамммын
Саҥа ыал ааттыгар,
Саҥа дьол туһугар
Ахсынньы тымныыта
Аргыйбат тыманмын
Акылаат түһэрдим,
Ойор күн күлүүтэ
Оҕоҕо тыктын диэн,
Эйэҕэс сылааһа
Эйэһэх кыырдын диэн,
Түргэнник туттаммын
Түһүүктээн саадааттыым,
Истиэнэ саҕаммын
Истиэнэ таһаардым,
Аал уоту оттоҥҥут
Алыстык олоруҥ.
Уөрүүнү үксэтэ
Үөрэлээн-хамсааҥ диэн,
Кэнэҕэс ыччаппар
Кэриэспин хааллардым —
Дирбийдим, ньиргийдим,
Дьиэлэри дьэндэттим.

x x x

Эдэркээн сылдьаммын
«Дьыл—хонук» диэллэрин
Дьиибэргин истэрим,
Үрдүктэн үрдүккэ дьулуйа,
Уөрүүнү-быйаҥы уһанса,
Күннэтэ күүрэнниэх үлэбэр
Күүһүрэн-уоҕуран түһэрбэр,
Түбүктээх олоҕум үтүөтэ
Түргэнник даҕаны ааһыытэ,
Дьыл-хонук ааспатын
Билбэккэ хаалбыппын.

Н. ИГНАТЬЕВ.

КӨР-КУЛУУ КЭПСЭЭННЭР

Сылай дэттэрээри

— Сэмэн, эйиги 40 собоһу биирдэ олорон турбут диэллэр. Ол кырдьык дуо?

— Эс, омуннуулар дьоҕор. Биирдэ, арай, ачыктаан баран 39 собоһу сиэн турардааҕым. Оһу эбэн-сабан кэпсиирлэр иһи.

x x x

— Доҕоор, мин кэргэним...

— Эҕэрдэлиибин! Кимий?

— Иванова Дуня. Билэр инигин?

— Билэн бэҕа буоллаҕа. Үрүт Дуня биһиги биирэ сытан турардааҕыт.

— Хайдах?!

— Биир ый балыыһаҕа сытан эмтэммиппитин кэпсиибин доҕор, оргуй өрөһөлөн.

„Саҥа олох“ хаһыат бириһиигэр эстафета балаһыанньата

«Саҥа олох» хаһыат бириһиигэр үгэс буолбут күһүҥҥү кросска бары ацыс кылааастаах уонна орто оскуолалар кытталлар.

Күрэхтэһии, күн-дьыл усулуобуйатыттан тутулуга суох, балаҕан ыйын 22—23 күннэригэр Чурапчы сэлиэнньэтигэр ыытыллар.

Бастакы бөлөххө ацыс кылаастаах оскуолалар киллэриллэллэр. Күрэхтэһии хаамык ыытыллар:

— кросс—хамаандаҕа 6 уол, 4 кыыс. Кыргыттар 500, уолаттар 1000 метргэ сүүрэллэр;

— эстафета—6 уол, 4 кыыс кыттар. Этаптара: уол—500 м., кыыс—200 м., уол—300 м., кыыс—300 м., уол—400 м., кыыс—400 м., уол—600 м., уол—200 м., кыыс—200 м., уол—200 м.

Иккис бөлөххө орто оскуолалар киллэриллэллэр:

— кросс кыра саастаахтарга кыргыттар 500 м. (зачет биир), уолаттар 1000 м. (зачет икки) сүүрэллэр; улахан саастаахтарга кыргыттар 1000 м., уолаттар 2000 м. сүүрэллэр (зачета иккилии);

— эстафета—6 уол, 5 кыыс кыттар. Этаптара: уол—1000 м., кыра саастаах кыыс—300 м., уол—500 м., кыра саастаах уолаттар—400 м., уонна 700 м., кыра саастаах кыыс—400 м., кыыс—500 м., уол—400 м., кыргыттар икки тэгүл 300 м., уол—200 м.

Кыайыылаахтары наҕараадалааһын:

Кросска бастаабыттарга көһөрүллэр сылдьар кубоктар, районо, «Саҥа олох» хаһыат редакциятын, ЫБСЛКС райкомун, оройуоннааҕы спорткомитет грамоталара, дипломнара, аналлаах бириистэрэ туттарыллаллар.

Эстафета кыайыылааҕа хамаанда «Саҥа олох» хаһыат биир сыллаах босхо сурутуутунан бириэмийэлэнэр.

РАЙОНО, ЫБСЛКС РАЙКОМА, СПОРТКОМИТЕТ «САҤА ОЛОХ» ХАҺЫАТ РЕДАКЦИЯТА.

Бу кимиэхэ нааданый?

Үс нэдиэлэ устатыгар Иран курд нэһилиэнньэлээх хотугулуу-арҕааҥы провинцияларыгар правительственнай сэриилэр уонна Иранскай Курдистаҥҥа биир кэлим Иран государствотын иһинэн национальнай автономияны биэрэри модьуйар курдскай бастааньылааччылар икки ардыларыгар хаан тохтуулаах кыргыһыылар буоллулар. Правительство бастааньылааччыларга утары аныгылыы сэрии сэбинэн — танкаларынан, артиллериянан, «фонтом» тииптээх самолеттарынан, вертолеттарынан — сэбиллэммит сэриилэрин быраҕта. Курдары утары регулярнай частары кытары биирге «исламскай революцияны көмүскээччилэр» баймаанай частара охсустулар.

Киэҥ кээмэйдээх киһи кииритэ правительственнай сэриилэр бастаанньалары хомсоһын тирэх пууннарынан буолбут Мехабады уонна атын куораттары ылла. Онно Иран курдскай демократическай партиятын (КДП), Иран народнай партиятын уонна атын тэрилтэлэр чилиэннэрин маассабайдык хаайталааһын саҕана турар. Кинилэри «революцияна утары үлэлэрин иһин буруйдууллар. Мусульманскай религиознай деятель Аятолла Хальхали баһылыктаах исламскай трибуналлар кинилэртэн үгүстэрин одоорорго бириигэбэрдээтилэр.

Бастааньыла ачыылар этэрээттэрэ бастааньылыыр хомсааһын саланйааччыларын, ол иһигэр КДП лидерэ А. Касемлу, сэрдээһиннэрин оҕусуһуу салҕааны хаһа түгэттээх оройуоннарыгар куоттулар.

Иранҥааҕы Курдистан хомоотолоох событиеларын бириччиилэрэ хаһыктарый? Нирээн туох, тиһ төрүттэммиттэй?

Ити ордонигу кэмтэн, быһаарыллыбатах национальнай боппуруоһу билигин Ираҥҥа нэһилиэстибэ быһыытынан хаалларбыт шах режимин кэмиттэн, сиилистээх. Иран

— элбэх национальностаах государство. Саамай элбэх ахсааннаах нация — перстэр дойду нэһилиэнньэтин аҥарыгар эрэ тэҥнэһэллэр. Атын аҥарын курдар, азербайджанецтар, белуджилар, арабтар, армяннар уонна атын кыра народностар буолаллар. Кинилэр ыараан батталга олорбуттара, национальнай культуралара саба баттанара.

Монархияны утары революция уонна шаҕы түҥнэрии ити кыра народностар, ол иһигэр курдар национальнай өйдөрүн-санааларын оро күүрдүбүтэ, курдар кинилэргэ автономияны биэрэри модьуйбуттара. Киин администрация ол модьуйууну акаластааһына бу иирсээни тоҕо тардыбыта.

Иран Курдистаныгааҕы ыарыы событиелар, сыл аҥарын анараа өттүгэр шах диктатуратын суулларарга холбоһон туруммут күүстэри атарахтатарах ыытан туран, дойдуга ис политическай быһыыны-майгыны тосту уларыйбатахтыгар тыллааччы. Быһаастар Иран салалтатын билигин курсугар соҕуласыыттэрин билэрэр, прогрессивнай социальнай-экономическай уларыта тутуулар, национальнай боппуруоһу кырдьыгынан быһаарар иһин турар тэрилтэлэрэ, бэчээт органнарын ообутааалтылар.

Төбөлөрүн улам ондотон эрэр уҥа күүстэр ититн туһаны оҥустулар. Кинилэр хаһыат-хаһыаттар уонна суруналлар редакцияларын урусхаллыыллар, демократическай партиялар уонна тэрилтэлэр штаб-квартираларыгар сабыта түһүталлар, олор чилиэннэрин уонна кинилэр дьиэлэр буолааччылары сойуолууллар.

Событиелар ититин сойдыыларга кэмиэхэ нааданый диэн боппуруос үөскээн тахсар. Боппуруос адьас чуолкай, Курдистаҥҥа быраат быраатын сэймэктиир иирсээнэ, ол курдук дойдуга политическай өттүнэн түөрүйэтин, иитэ-саҕата суох быһыы-майгы иран норуотуттан монархияны утары революция ситиһиилэрин былдьыахтарын баҕараачылара. Ираҥҥа урукку бэрэдэгэ чолуттар түһэрэргэ суудайааччыларга наада.

Шах куруҥҥи туран премьер кэриэһигэр олорбут Бахтиара кэнники кэмиэ оро кобон турбута түбэсиччэ буолбатах. Билигин дьаалаттан туора туран хаалбыт, бил диэтэр арҕаа күрэбит урукку премьер-министр онно олорон, коммунистары уонна бары хаҕас күүстэри урусхаллыырга ыҥырар никсэриллээх тыллары этэр. Оһу аһаан киһи француускай телевидениеҕа интервьютугар «дойду салалтатын бэйэтин кинигитигэр ыларга бэлэмин» туһунан балааччы иһитиннэрдэ.

Кэнники кэмҥэ Иран сорох сабадыллаах дьонноро уонна бэчээт органнара Советскай Союз Иран Курдистанынааҕы событиеларга хааннык эрэ «кыттыгастааҕын» туһунан иһитиннэриилэри оҥорбуттара түбэсиччэ буолбатах. Итинник була сатаан буруйдааһыннар советскай-иранскай сыһыаннаһыыларын молтоторго дьулуһааччыларга, иран революция уонна иран норуотун интэриэстэригэр хаһан да утарылаһар интэриэстээх дьоннорго олус наадалааҕа костон турар.

Иран прогрессивнай күүстэрэ дойдуга суоһуур куттала сэрэтэллэр. Өскөтүн революция дьыалатыгар бэриниилээх күүстэр реакцияны кыайан түһэрбэтэхтэринэ, тэйиллиэхтэринэ, оччоҕо иранскай революция киһиннэ кэхтиэҕин сөп, — диэн эттилэр. Иран народнай партиятын бу күннэргэ «Кейхан» уонна «Бамдад» диэн иранскай хаһыаттарга бэчээттэммит суругар.

Ити курдук сэрэтэн туран, демократическай партия бары национальнай патриотическай күүстэри түмсэргэ ыҥырар, ол эбэтэр кинилэр биирги холбоһон үлэлиир эрэ усулуобуйаларыгар монархияны утары революция ситиһиилэрэ оннуларынан хаалыахтарын, дойдуга шах норуоту утары режиминэн тиксибит үгүстүк уонна ыраахан проблемалар быһаарыллыахтарын сөп.

В. СЕРОВ (ССТА).

МУНДУНУ ХАТАРАН АСТААҺЫН

БАРЧА. Сайын күөл балыгын — мундуну буһаран биран уот оттон, күн уотугар көмөлөһүннэрэн хатараллар. Онуоха маһынан этэх оҥорон уот үрдүгэр сэбиэ ууруллар тыына сиэтэллэр уонна мундуну ол сэбиэҕэ хатараллар.

ХОХТУ. Мундуну сиикэйдии күн уотугар кутан хатараллар. Ол хатарбыт балыгы кыһынны тиийэн үтэһэҕэ үөлэн сииллэр.

Балыгы сөбиэнэй эрдэҕинэ хатаран хаһааныыта хээчистибатын сүтэрбэт уонна өйүү өҥөстөн илдьэ сылдьарга чэпчэки.

Редакторы солбуйааччы — С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

Чурапчытааҕы киэһээҥи уонна кэтэхтэн үөрэнэр орто оскуолаҕа уонна нэһилиэктэр оскуолаларыгар тэриллэр консультпууннарга үлэлиир ычыаттары үөрэтии балаҕан ыйын 20 күнүттэн саҕаланар.

Оройуон киинин бары тэрилтэлэрэ, сельсоветтар исполкомнара, совхозтар салайааччылара, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр үөрэнээччилэр испииһэктэрин чуолкайдаан, үөрэттэрэр чопчу дьаһаллары ылалларыгар эрэйиллэр.

ОСКУОЛА АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Эрилик Эристиин аатынан совхоз парткома дирекцията, рабочкома, Чакыр сельсоветын исполкома, отделение салалтата колхоһунай-советскай тутуу ветерана, ССКП чилиэнэ

АЛЕКСЕЕВ ДМИТРИЙ ПАВЛОВИЧ

уһуннук, ыарахаҥҥык ыалдьан өлбүтүнэн бокуонньук оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Таптыыр аҕабыт, эһэбит, аймахпыт

АЛЕКСЕЕВ ДМИТРИЙ ПАВЛОВИЧ

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар—21-495, уопсай—21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3051.
№ ЗАКАЗА 107